

L'agricultura agonitza en una Mallorca totalment abocada al sector terciari

El camp mallorquí es mor

El turisme està eliminant les últimes restes de l'agricultura a Mallorca. El poble mallorquí, (essencialment agrícola) no fa molt anys, s'ha reconvertit totalment. De llaurar la terra ha passat a servir als turistes. El progrés i l'evident millora del nivell i qualitat de vida han matat el camp.

És prou veure indicadors econòmics per adonar-se del caràcter totalment minoritari de l'activitat agrícola.

JOAN CELIA

El camp mallorquí es mor. Si més no com a activitat productiva. D'aquí a quinze o vint anys la pagesia serà poc més que un record. El boom turístic ha provocat en els últims trenta o quaranta anys un canvi radical d'estructures econòmiques, socials i culturals a Mallorca. L'illa, eminentment agrícola abans del boom turístic, ha sofert un canvi tan accelerat que actualment l'activitat agrícola és només una anècdota dins l'economia mallorquina.

UNA IMPORTÀNCIA ECONÒMICA ESCASSA

És prou veure indicadors econòmics per adonar-se del caràcter totalment minoritari de l'activitat agrícola. La seva aportació al producte interior brut (PIB) és de vora el 2 per cent.

El PIB de l'any 1989 registrava una aportació del sector primari (agricultura,

ramaderia i pesca) de 23.385 milions, sobre un total de 1.133 milions. Si ens fixem únicament en l'aportació de l'agricultura i la ramaderia (un poc més de 19 mil milions) el percentatge queda reduït a un quasi imperceptible 1,6%. El 1990 el panorama no canvia gens i l'aportació és, percentualment, la mateixa. El sector primari aporta un poc més de 25 mil milions (20 mil dels quals de l'agricultura i la ramaderia) sobre un total de 1.192 mil milions.

L'ENTRADA EN LA CEE

L'entrada d'Espanya a la Comunitat Econòmica Europea es va produir probablement en el pitjor moment per a l'agricultura. Segons la Unió de Pagesos de Mallorca (UPM) la CEE en aquells moments de la integració -1986- estava començant una nova política agrícola. S'havien acabat els anys de les "vaques grasses" i començaven èpoques de rea-

justaments i de polítiques de contenció. Però, és clar, els pagesos europeus havien gaudit de molts anys de bonança, d'una política comunitària que les afavoria d'una manera clara. Quan arribaren els mals temps, ells estaven preparats. A Espanya, no.

La CEE durant molts anys havia dut una política tendent a augmentar la productivitat, per això potenció moltíssim la millora de les estructures agràries, afavorí la inversió en maquinària i tecnologia, etc. S'intentà estabilitzar el mercat, garantir el proveïment i tot això compatibilitzat amb uns preus raonables per al consumidor. La conseqüència fou que els pagesos europeus elevaren considerablement el seu nivell i qualitat de vida. Però a mitjans dels vuitanta, i ja abans, es va veure que aquesta política havia fracassat. L'augment desmesurat de producció amenaçava els preus. La CEE es va veure obligada a imposar a tots els productes les famoses quotes de produc-

ció, a la restricció de preus interiors, a eliminar excedents mitjançant la intervenció (marcant un preu per al producte sobrer), etc. És a dir, aplicaren tota una sèrie de mesures de control que, per descomptat no afavorien gens ni mica a una agricultura estructuralment endarrerida com l'espanyola, que tot just acabava d'entrar en la CEE i que no li quedà més remei que acceptar totes les imposicions comunitàries.

En aquest context, una agricultura ja de per si molt "tocada", com la mallorquina, no té gaires possibilitats. Més

lears, seria molt més correcte". Com tothom sap, tenir, en una economia desenvolupada, un baix índex de població activa en el sector primari és sinònim de salut econòmica. Però en el cas mallorquí no es tracta de salut. És que senzillament està desapareixent.

El boom turístic provocà un transvasament de mà d'obra cap al sector serveis que despoblà de treballadors el camp. "Fa trenta o quaranta anys —explica M. Estelrich— no hi havia cap problema per a trobar mà d'obra disponible, ara és impossible". I la immigració no és la solu-

la feina agrícola. Segons explica Margalida Estelrich, "inclús són els pares els que animen els fills a cercar altres activitats. Treballar el camp, avui a Mallorca, és fer molta feina per a tenir pocs ingressos. El nivell i la qualitat de vida dels pagesos és molt més baixa que la de la resta de gent".

Més de la meitat dels pagesos mallorquins tenen més de 55 anys. Segons la UPM la "renovació biològica" de la pagesia s'establiria entorn del 10 o 15 %. Es fàcil imaginar-se què quedarà de l'agricultura mallorquina d'aquí a 15 o 20 anys.

Hi ha també factors psicològics que

L'interior de l'illa, la Mallorca profunda, s'està convertint en una zona dormitori.

JOAN CELIA

aviat cap. Almenys, com a activitat productiva amb un mínim d'entitat.

LA SITUACIÓ DEL CAMP MALLORQUÍ

Ja s'ha vist la poca importància econòmica de l'agricultura. Amb una aportació de poc més de l'1,5% al PIB, el camp mallorquí està en situació terminal.

Mentre que al conjunt de l'estat la població activa dedicada a l'agricultura està vora el 15% i a la CEE del 5%, a les Illes aquest percentatge se situa aproximadament en el 7%. Però, alerta, és una dada falsa. Segons Margalida Estelrich, de la Unió de Pagesos de Mallorca, "és una dada poc fiable, el cens agrari està farcit d'errors i, a més, dins aquest 7% es comptabilitzen pagesos que tenen l'agricultura com a activitat secundària. Jo diria que pensar en un 3 o 3,5% de població activa dedicada a l'agricultura, a Ba-

ció, ja que els preus no permeten als pagesos mallorquins pagar sous mínimament competitiu. Tothom se'n va cap als serveis turístics de la costa.

Aquesta pèrdua de mà d'obra és realment molt considerable. Entre 1988 i 1989 va disminuir en 1.175 persones la població ocupada en l'agricultura. Entre 1989 i 1990 disminuï en quasi 700 persones més.

La conseqüència de tot això és clara. L'interior de l'illa, la Mallorca profunda, es va convertint en una zona dormitori o de residència de cap de setmana. Es treballa a Palma o a la costa i es torna al poble a dormir o a passar els dies de vacances.

I és que treballar el camp no és tasca fàcil. La feina és dura i la rendibilitat és escassa. Un pagès —feta una mitjana aproximada— ingressa anualment entre 600.000 i 1.500.000 de pessetes. És bo d'entendre que la joventut intenti, com sigui, fugir de

fan poc atractiva la feina del camp. Ser pagès no està socialment ben considerat. "Sembla una exageració, però no ho és: un jove pagès té més dificultats per trobar al.lota que no un jove que es dediqui a qualsevol altra activitat", afirma M. Estelrich.

El difícil futur —si és que n'hi ha— de l'agricultura mallorquina pot ser l'exemplifica la següent dada: de les dues escoles agrícoles existents fins fa uns anys, una ha desaparegut. L'altra, enguany ja no fa el primer curs. D'aquí a pocs anys desapareixerà. El MEC diu que no és rendible perquè no té prou alumnes.

Tot sembla indicar que l'únic futur possible passa per subvencionar la pagesia perquè faci una funció de conservació de la terra. Com a activitat econòmica, no hi ha futur.

Miquel Payeras